

Cilvēktiesību
izglītība biedrības
Resursu centrs
cilvēkiem ar
garīgiem
traucējumiem
«ZELDA» darbā

10.10.2019.

I.Leimane-Veldmeijere, RC ZELDA
direktore

Biedrība RC ZELDA

- Darbojas kopš 2007. gada
- **Mērķis: veicināt cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem (gan cilvēku ar psihosociāliem traucējumiem, gan cilvēku ar intelektuālās attīstības traucējumiem) tiesību ievērošanu un interešu aizstāvību**
- Mērķi īstenojam:
 - Pārstāvēt personu ar GRT intereses valsts un pašvaldību iestādēs;
 - Sniegtot bezmaksas juridisko palīdzību personām ar GRT un viņu tuviniekiem;
 - Nodrošinot atbalstu lēmumu pieņemšanā cilvēkiem ar GRT (atbalsta personas pakalpojums);
 - Veicot pētījumus, kā arī, izstrādājot metodikas, rokasgrāmatas;
 - Sniegtot viedokļus par personām ar GRT aktuāliem jautājumiem;
 - Organizējot dažādas aktivitātes cilvēkiem ar GRT (atbalsta loka veidošanas pasākumi);

Palīdzība tiek sniegta pieaugušajiem. Izņēmuma gadījumos arī bērniem (piemēram, tiesvedībā par izglītības programmas pieejamību un transporta kompensāciju).

Mērķgrupas, kuras tiek sasniegtas ar RC ZELDA īstenotajām izglītošajām aktivitātēm

1. **Personas ar garīga rakstura traucējumiem** (2016., 2018.)
2. **Personu ar GRT tuvinieki** (2016., 2017.)
3. **Citas NVO**
4. **Valsts un pašvaldību iestāžu darbinieki:**
 - 1) Sociālie darbinieki (2014., 2016., 2017., 2018.-2019.) (t.sk. Tukuma novada un Krāslavas novada sociālo dienestu pasūtījums)
 - 2) Valsts policijas darbinieki (2015., sadarbībā ar Valsts policijas koledžu)
 - 3) Psihoneiroloģisko slimnīcu darbinieki (Aknīstes PNS, 2019.)
 - 4) Labklājības ministrijas un ministrijas pārraudzības iestāžu darbinieki (2018.)
5. **Plašāka sabiedrība** (TV un radio raidījumi, sociālie tīkli, sarunu festivāls «Lampa» - 2018. un 2019.)

Apmācību tēmas

- Saskarsme ar personām ar GRT (2018.-2019.)
- Saprātīgie pielāgojumi policijas un tiesu sistēmas darbā ar personām ar GRT
- Bērnu aprūpes modeļi vecākiem ar GRT, kuri audzina bērnus (2014)
- Uz personu vērstās domāšanas un plānošanas metožu pielietošana darbā ar personām ar GRT (2016., 2017., 2018., 2019.,.)
- Rīcībspēja un tās ierobežošanas alternatīvas: atbalstītā lēmumu pieņemšana
- Tuviniekiem: rīcībspēja un atbalstītā lēmumu pieņemšana; konfliktsituāciju risināšana krīzes situācijās; uzvedības traucējumi un autisms; uzvedības traucējumi un alternatīvas medikamentiem; alternatīvā komunikācija; seksualitāte; šizofrēnijas iemesli, simptomi un ārstēšanas metodes.

Sabiedrības informēšanas metodes

- Mācību semināri, diskusijas, konferences
- Personu ar GRT pieredzes atspoguļojums: videostāsti, e-buklets, dzīvesstāsti radio formātā
- Publikācijas, raksti, rokasgrāmatas, labās prakses pieredzes izpēte un izmantošana apmācībās (par atbalstīto lēmumu pieņemšanu)
- Bukleti personām ar GRT un tuviniekiem (rīcībspēja, kur meklēt palīdzību, psihiatriskā palīdzība bez pacienta piekrišanas)
- Intervijas TV, radio, laikrakstos, info sociālajos tīkos

Kas darbojas?

- Personīgie stāsti
- Praktiski piemēri no mūsu ikdienas darba pieredzes
- Praktiskas metodes (uz personu vērstās plānošanas metodes)
- Institūcijas uzdevums
- Personu ar GRT iesaistīšana mācību procesā:
 - 1) atbalsta personu, sociālo darbinieku apmācībā – atbalsta plānu veidošana;
 - 2) semināros par atbalstīto lēmumu pieņemšanu – treneru pāri, kurus veido persona ar invaliditāti un persona bez invaliditātes

Iekļaujošās apmācības rokasgrāmata par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 12. pantu (tiesībspēja un rīcībspēja)

Izstrādāta ERASMUS+ projekta «IDEA12» ietvaros (Fonds TUYA (Spānija) sadarbībā ar pārējiem projekta partneriem). Projekta mājas lapa - <https://www.idea12.eu/>

– <https://www.idea12.eu/res/archive/002/000274.pdf?seek=1551393707>

Vadlīnijas iekļaujošas apmācības organizēšanai (49.lpp.)

RC ZELDA sagatavotais e-buklets un videostāsti: izaicinām stereotipus un aizspriedumus

1. E-buklets - http://zelda.org.lv/wp-content/uploads/file/M%C4%ABti_ap%C5%A1aubi_tos-compressed.pdf

2. RC ZELDA video kanāls:

<https://www.youtube.com/channel/UCOmMTjBGVPTkOX6yUfSKA5g>

- 1. Vai tiešām cilvēkiem ar GRT labāka dzīve ir slēgta tipa iestādē, kur par viņiem rūpes visu diennakti? (Genādijs)
- 2. Vai cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem tiešām ir nederīgi darbam? (Grieta)
- 3. Vai cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem tiešām nav spējīgi dzīvot patstāvīgi un pieņemt lēmumus par savu dzīvi? (Sandra)
- 4. Vai tiešām visi cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem ir neārstējami slimi? (Lauga)

Paldies par uzmanību!

I.Leimane-Veldmeijere, ieva@zelda.org.lv

<http://www.zelda.org.lv>

t. 67442828